

INTERVIJA

Teksts AIVA KANEPONE

Foto AIGA RĒDMANE

Foto vide – Dailes teātris

Uzrakstīju vēstuli dēlam

Mums šopavasār paveicies – Dailes teātra izrādē *Kokvilnas lauku vientulībā* spēlēs divas zvaigznes – Džons Malkovičs un **INGEBORGA DAPKŪNAITE**, lietuviešu aktrise, kas filmējusies kopā ar tādām slavenībām kā Breds Pits un Toms Krūzs. Jau daudzus gadus viņa dzīvojusi un strādājusi Maskavā, taču, kad sākās karš, viņa pameta Krieviju.

Mīlais Aleksti,

mums paveicies, ka šodien varu turēt tavu roku. Vēl pirms pāris nedēļām mēs dzīvojām citā pasaulē. Es gribētu tev visu paskaidrot, bet nav izskaidrojuma karam ar Ukrainu. Ciešanām, bumbām, iznīcināšanai. Uzvarētāju nebūs, karā to nav, tas nav tavs lego – atpakaļ nesaliksi. Tu esi pa pusei krievs. Es mīlu Krieviju, mīlu mūsu draugus, kas bija kļuvuši par mūsu ģimeni. Mīlu savus kolēģus un skatītājus. Tu esi krievs, lietuvietis, ebrejs un vācietis, un droši vien arī daudz kas cits. Mūsu ģimenē mācīja, ka cilvēku vērtē pēc viņa cilvēciskajām īpašībām, nevis nacionālitates, pēc viņa spējas radīt, nevis iznīcināt. Es veltīšu visus spēkus, lai tu augtu un to saprastu. Šodien tu liec kopā savus lego klucīšus, bet es ceru, ka nākotnē tu no jauna būvēsi to, kas šodien tiek iznīcināts. Es palīdzēšu. Mammīte.

Tādu vēstuli savam piecgadīgajam dēlinam un visai pasaulei Ingeborga pēc Ukrainas kara sākuma publicējusi savā Instagram kontā.

Mēs tikāmies svētdienas vakarā Dailes teātrī, Ingeborga šķīta vienkārša un draudzīga un bieži smējās, taču aiz sava apburošā smaida prata arī labi paslēpties. Spēlējusi pie dziem režisoriem un izcilās filmās, Ingeborga vienmēr bijusi īpaša – Krievijā kā mazliet atsvešināta baltiete, Amerikā un Anglijā kā noslēpumaina austrumeiropiete. Un neapšaubāmi ļoti talantīga aktrise.

Jūs no Krievijas aizbraucāt uzreiz pēc kara sākuma.

Uzreiz, pēc dažām dienām. Pirmajās kara dienās es kopā ar citiem labdarības organizāciju pārstāvjiem parakstījos vēstulē pret karu. Bet pēc tam aizbraucu.

Šobrīd ir tāda divaina sajūta par radošajiem cilvēkiem, kas palikuši Krievijā un nav pauduši savu viedokli...

Esmu ļoti pateicīga par laiku, ko nodzīvoju Maskavā. Tur piedzima mans bērns, un tur joprojām ir daudz manu draugu, kurus es mīlu un kuri mil mani. To taču nevar izslēgt, kā aizejot izslēdz gaismu!

Mihails Barišņikovs ir uzrakstījis rakstu, kurā pauž: krievu kultūra nav Krievijas vara, tās ir divas dažādas lietas. Es saprotu ukraiņus, kuri tagad norobežojas no visa krieviskā, jo viņu valstī iet bojā cilvēki, tiek sagrautas pilsētas un dzīves. Es viņus saprotu. Bet saprotu arī cilvēkus, kuri dzīvo Krievijā. Viņi nevar tā ņemt un aizbraukt. Man paveicās, es varēju! Bet man ir ļoti daudz draugu, brīnišķīgu radošu cilvēku, kuri neatbalsta šo karu. Neatbalsta varu. Kāpēc viņi visi neiet ielās un nesaceļas? Jo ir propaganda un cilvēki, kas tai tic, un ir arī represijas un cilvēki baidās no tām. To skaidri parāda mītiņu dinamika – to ir arvien mazāk un mazāk...

Pielaujiet iespēju, ka varbūt nekad nebūs iespējas atgriezties Maskavā?

Pašlaik es tur neko nevaru mainīt, bet dzīvē pats muļķīgākais ir teikt: *nekad* vai *noteikti*. Mēs nezinām, kā dzīve visu sakārtos. Līdz 24. februārim man bija ļoti daudz plānu. Tagad tie, protams, mainīti, tomēr vienu no plānotajiem darbiem es īstenoju – tā ir šī izrāde. Mēģinājumi tai sākās jau janvārī.

Pavisam drīz būs pirmizrāde, un daudzi aktieri pirms pirmizrādēm mēdz ļoti uztraukties. Kā tas notiek ar jums?

Protams, ir adrenalīns – kā vienmēr izrādes tapšanas beigu posmā. Bet tā ir arī manas profesijas burvība. Mēs nekad nevaram zināt, kas sanāks.

Kāpēc jūs piekritāt šim projektam?

Mēs to arī izdomājām visi kopā. Mēs ar Džonu Malkoviču vienkārši gribējām kaut ko kopā darīt, dramaturgs Romāns Dolžanskis mums parādīja šo lugu, bet režisors Timofejs Kuļabins vienmēr bija gribējis strādāt tieši ar šo materiālu. Tas ir ļoti grūts, dziļš, un tas mums pašiem ir izaicinājums. Bet – jo vairāk mēs šo tekstu iepazīstam, jo vairāk tas atveras. Izrāde ir par cilvēka slepenajām vēlmēm un iekšēju cīņu pašam ar sevi. Mēs ar Džonu tajā spēlējam vienu un to pašu cilvēku, jo viss notiek viena cilvēka galvā – viņš strīdas pats ar sevi.

Jūs ar britu aktieri Džonu Malkoviču esat ļoti seni draugi. Kā isti jūs iepazīnāties?

Iepazināmies izrādes *Runas kļūda* kastingā. Bija 1991. gada 4. decembris, atceros precīzi. No Lietuvas, kur strādāju Jaunatnes teātrī pie režisora Ņekrošus, biju aizlidojusi uz Londonu. Tajā laikā braucieni uz Londonu bija kaut kas pavisam cits nekā tagad – bija vajadzīga gan Lielbritānijas vīza, gan izbraukšanas vīza, lai mani vispār izlaistu uz ārzemēm. Lietuva *de facto* jau bija pasludinājusi neatkarību, bet mums visiem bija padomju pase, jo lietuviešu pase vēl nebija nodrukāta. Viss bija sarežģīti, tomēr man izdevās tikt uz šo kastingu un iegūt galveno lomu izrādē. Tur arī iepazinās ar Džonu.

Malkovičs tajā laikā jau bija pasaules līmeņa aktieris. Tas jūs nemulsināja?

Bija, bet es to nezināju, jo Lietuvā mēs tajā laikā ārzemju filmas

AIVA: Vakar Instagramā izlasīju jūsu vēstuli piecgadīgajam dēlam Aleksam un jutos ļoti savijota. Kādas bija emocijas, kad to rakstījāt?

INGEBORGA: Ir skaidrs, ka mūsu iepriekšējā dzīve vairs nav iespējama. Karš ir mainījis dzīvi visiem.

Kad rakstīju vēstuli, domāju arī par to, ka šis ir vēsturisks laiks. Es arī iepriekš esmu piedzīvojusi vēsturiskus brīžus – deviņdesmitajos gados, kad bruka padomju iekārta. Taču ne manā ģimenē, ne starp draugiem un kolēģiem nebija naida pret krieviem. Tas, pret ko mēs nostājāmies deviņdesmitajos, bija padomju iekārta. Viļņas Krievu drāmas teātra aktieri stāvēja mums blakus un gāja uz mītiņiem, visi bija vienoti, neviens nešķiroja – tu esi krievs vai lietuvietis. Visi bija par to, lai mums, kas dzīvojām slēgtajā Padomju Savienībā, atvērtos pasaule. Bet tagad, pēc 30 gadiem, atkal sāk veidoties dzelzs priekšskars. Nerunājot nemaz par to, ka iet bojā cilvēki! Šī kara sekas ir tādas, ka grūst viss, ko mēs cēlām šo gadu laikā...

Man ir sajūta, ka šī drīzāk ir vēstule nākotnei. Jūs Alekss vēl ir tik mazs – vai viņš to spēj saprast?

Viņš to ne pārāk saprot, viņš saprot tikai to, ka šis ceļojums ir tāds ļoti garš. Protams, tā ir vēstule nākotnei. Man ir atbildība dēla priekšā, jo viņš izaugs un jautās man: bet ko tu dariji tajā laikā?

Pieturšīmes

- Mācījies Viļņas Konservatorijas Aktieru fakultātē, pēc tam strādājis Kauņas Dramatiskajā teātrī, vēlāk Jaunatnes teātrī Viļņā. Pēc tam pārcēlusies uz Londonu, vēlāk uz Maskavu. Piedalījies izrādēs Londonā, Maskavā, Čikāgā un citur.
- Trīs reizes bijusi laulībā, šķīrusies.
- Piecgādīgs dēls Aleks.
- Tēlojusi galveno lomu Rīgas Kinostudijas filmā *Apstākļu sakritība*.
- Par galveno lomu filmā *Piemaskavas vakari* ieguvusi Krievijas Kinoakadēmijas balvu *Nika*. Saņēmusi arī citus apbalvojumus.
- Lomas filmās *Saules nogurdinātie*, *Matilde*, *Karš*, *Morfījs*, *Intermeitene*, *Ciniķi*, *Grigorījs R*, *Šerloks Holms*, *Šīks*, *Ziemas karstums*, *Sarkanais zvirbulis* un daudzās citās, arī seriālā *Tilts*. Bijušas lomas tādās filmās kā *Neiespējamā misija*, *Septiņi gadi Tibetā* un citās.

Lai atbildētu uz jautājumu, ko man nozīmē mīlestība, ir jāpadomā – ā, tiešām, eksistē arī kaut kas tāds?

skatījāmajos tikai pirātiskajos video. Iegādājos videokaseti ar filmu *Bīstamie sakari*, kur spēlēja Malkovičs, videomagnetofonā noskatījos un nodomāju: o, cik labs aktieris! Nezināju arī citus slavenus ārzemju aktierus. Kad jau bijām sākuši mēģināt, reiz tika runāts, ka pie mums varbūt atbraukšot Mels Gibsons. Nodomāju – kas tas tāds? Uz mūsu izrādi bija atnācis Miks Džegers, mēs visi kopā gājām vakariņās, un kolēģi smējās: tikai nesēdīniet viņam blakus Ingeborgu, viņa tāpat nezina, kas viņš tāds! (*Smejas.*) Tiesa, Miku Džegarū es, protams, zināju.

Bet svarīgi bija kas cits – es nokļuvu pilnīgi jaunā, nezināmā pasaulē, kur pastāvēja arī cits komunikācijas veids.

Pēc tam jūs ilgu laiku esat dzīvojuši gan Anglijā, gan Krievijā, strādājusi dažādās valstīs, un jums pat savā veidā izdevās šīs dažādās pasaules apvienot.

Vienmēr esmu gribējusi darīt to, kas man ir interesanti, un es nedomāju par to, kur esmu. Ne jau vienmēr varu izvēlēties savas lomas. Tomēr, lai arī reizēm darbi nākuši kaudzēm – cits pēc cita – un reizēm to bijis mazāk, es neatceros, ka būtu sēdējusi klēpī saliktām rokām.

Jums laimējies spēlēt kopā ar Bredu Pitu filmā *Septiņi gadi Tibetā* un Tomu Krūzu filmā *Neiespējamā misija*. Vai saskarsmē ar viņiem varēja sajūt, ka tās ir pasaules līmeņa zvaigznes?

To, ka Breds Pits ir lielā zvaigzne, jau nevar nepamānīt! Mēs filmējāmies Argentīnā, bija nožogots filmēšanas laukums, un aiz nožogojuma nemitīgi spiedza 300 meitenes. Tā spiedza, ka nevarējām filmēt! Šīs meitenes, vismaz tajā laikā, ceļoja līdzī Bredam

Pitam pa visu pasauli, tāpat kā kādreiz meiteņu bari vienmēr ceļoja līdzī *Bīstamajiem*. Filmā mēs ar Bredu Pitu spēlējām viru un sievu.

Vai starp filmām, kurās esat piedalījusies, ir tādas, kas jums radījušas sevišķu iekšējo pārdzīvojamu?

Man veicies – esmu strādājusi ar daudziem talantīgiem cilvēkiem. Esmu filmējusies divās filmās pie Lošas Balabanova (*talantīgais krievu kulta režisors Aleksejs Balabanovs, kurš diemžēl 2013. gadā pēkšņi aizgāja no dzīves – red.*) – *Karš* un *Morfījs*. Tas pat nav stāsts par pašām filmām, bet par režisora atlieksmi. Viņš bija diezgan pretrunīgs cilvēks, bet liels meistars un ļoti talantīgs režisors.

Kādi ir jūsu kritēriji, kad piekriņāt spēlēt filmā vai izrādē?

Es vērtēju kompleksi – scenārijs, režisors, cilvēki, kas tur piedalās. Bet reizēm visu izšķir kaut kas neprognozējams. Pagājušajā gadā piedalījos filmā *Blakus* pie jaunās režisores Tamāras Dondurejas, tā nebija lielā loma, bet man bija prieks. Režisore ir iesācēja, bet scenārijs bija intriģējošs, viņa mani pierunāja, un esmu laimīga, ka piedalījos, ļoti interesants darbs! Tas bija laikā, kad mēs tikko bijām izklūvuši no pandēmijas ierobežojumiem.

Skatījos *Vikipēdijā* jūsu lomu sarakstu, un kā beidzamā tajā ierakstīta loma pagājušajā gadā iznākušajā seriālā *Puškina pasakas pieaugušajiem*. Pie kā vēl jūs tagad strādājat?

Ko jūs – es nevaru strādāt ne pie kā cita! Tikai pie pašreizējās izrādes. Man tas ir milzīgs darbs! Pabeigsm to, un tad varēšu domāt.

1. POSMS

SIEVIETES / VĪRIEŠI

**27.–29. maijs
VENTSPILS**

2. POSMS

SIEVIETES / VĪRIEŠI

**16.–18. jūnijs
SAULKRASTI**

3. POSMS

SIEVIETES / VĪRIEŠI

**8.–10. jūlijs
CĒSIS**

4. POSMS

SIEVIETES / VĪRIEŠI

**22.–24. jūlijs
LIEPĀJA**

5. POSMS

SIEVIETES / VĪRIEŠI

**5.–7. augusts
DAUGAVPILS**

FINĀLS

SIEVIETES / VĪRIEŠI

**25.–27. augusts
JŪRMALA**

Radošiem cilvēkiem mēdz būt iekšējas krīzes un pārdomas: varbūt man vajadzēja dzīvēt darīt kaut ko pavisam citu? Vai arī jums tādas ir bijušas?

Es ļoti mīlu to, ko daru. Jā, man ir bijušas domas pašai kaut ko režisēt, bet – kāpēc man darīt to, ko jau ļoti labi dara citi? Es mīlu un protu to, ko jau daru. Vienmēr saku, ka nopelnu iztiku ar to, ka attēloju citus cilvēkus. (*Smejas.*) Es diezgan skaidri saprotu, ka mans uzdevums ir citus izklaidēt, un man tas patīk. Reizēm tas izdodas nopietni, reizēm viegli, bet kopumā tā ir izklaidēšana. Un, ja man tas izdodas, esmu laimīga.

Kā jums šķiet – kas ir tieši jūsu talanta pamatā?

Talants jau tāpēc ir talants, ka tur ir noslēpums. Es nezinu. Reizēm man šķiet, ka visu jau esmu pazaudējusi un man talanta vairs nav. Vai vispār – esmu visus apmānījusi, un man tā nekad nav bijis! Tas ir tas neizskaidrojams. Reizēm talantam izpausties ļauj ļoti nopietns darbs. Līdz šim neesmu satikusi nevienu īsti talantīgu cilvēku, kurš tiešām nopietni nestrādātu. Jo vairāk talanta, jo vairāk darba šis cilvēks ieliek! Viena no svarīgākajām lietām, ko es gribētu iemācīties no Džona Malkoviča, ir: ja tev ir talants, tu esi atbildīgs tā priekšā.

Aktiera profesija parasti atkarīga no tā, ko piedāvā režisori. Bet vai ir kaut kas, ko jūs pati vēlaties paveikt?

Es to jau esmu izdarījusi! Ļoti gribēju izveidot izrādi par savu vecmāmiņu. Pandēmijas laikā mēs daudz strādājām kopā ar manu draugu un kolēģi režisoru Savvu Saveljevu un sākām darbu arī pie šīs izrādes. Iznāca izrāde gan par vecmāmiņu, gan māju, kurā izaugu, un visu manu ģimeni – par vecmāmiņu un vectētiņu, tanti un onkuli, tēti un mammu... Tagad man no šīs paaudzes palikuši tikai mamma. Izrādes pamatā ielikām Ziemassvētku tradīcijas. Tas ir ģimenes stāsts uz Viļņas vēstures fona, un tā ir atzišanās mīlestībā viņiem visiem un mēģinājums palikt ar viņiem kopā ilgāk. Tā ir viena aktiera izrāde, es viena stāvu uz skatuves un

Džons Malkovičs, Ingeborga un Timofejs Kuļabins pie Dailes teātra.

To, ka Breds Pits ir liela zvaigzne, jau nevar nepamanīt! Kad filmējāties, aiz laukuma nožogojuma nemitīgi spiedza 300 meitenes.

stāstu. Un es to tiešām pati izdarīju, mēs to radījām kopā ar Savvu manā viesistabā!

Jūs esat augusi inteligentā un lielā ģimenē, jums bija abi vecāki, taču kā savas dzīves spilgtāko cilvēku parasti minat savu vecmāmiņu. Kāpēc tā?

Protams, man svarīgi bija viņi visi, bet vecmāmiņa vienmēr bija kā centrs, ap kuru mēs griežāmies. Visi viņu klausīja. Vecmāmiņa strādāja Viļņas Operas teātrī par operas trupas vadītāju, un es daudz laika pavadīju ar viņu.

Jūsu tēvs bija diplomāts, un viņa darba dēļ vecāki gadiem ilgi dzīvoja citās valstīs, bet jūs palikāt Viļņā pie vecmāmiņas?

Mums bija liela, draudzīga ģimene, un tas notika tā dabiski. Man nekad nebija sajūtas, ka viņi aizbraukuši un mani atstājuši. Nē, es vienmēr biju mīlestības un rūpju ieskausta. Daudz grūtāk bija manai mammai, jo viņai bija mani jāatstāj uz ilgu laiku. Bērniem tas ir vienkāršāk, tagad redzu, kā ar visām dzīves pārmaiņām tiek galā mans Aleksis, – viņam tas liekas pat interesanti.

Tagad jūs pati esat mamma. Kā jūsu pasaule izmainījās, kopš pasaulē nācis dēls?

Es daudz labāk saprotu savu mammu. Man ir jautāts: kas jums ir svarīgāks – darbs vai bērns? Bet uz to nav iespējams atbildēt. Kad es strādāju, man svarīgs ir darbs; kad esmu ar bērnu – bērns. Tas ir organizēšanas un spēku sadalīšanas jautājums. Bet es nekad neteikšu, ka viens vai otrs man ir svarīgāks, jo tās ir pilnīgi nesalīdzināmas lietas. Es varu dēlam palūgt: «Tagad mierīgi pasēdi un paspēlējies, jo man ir jāpamācās lomas teksts!» Bet tas nenozīmē, ka tad, kad filmējos vai strādāju, iestudējot izrādi, dēls man ir nesvarīgs.

Zinu, ka par savām laulībām jūs nerunājat. Bet drīkst jautāt – ko jums nozīmē mīlestība?

Tieši šajā brīdī... Jūs smiesities! Negribu teikt, ka teātris ir mana istā mīlestība, bet pašlaik mana galva tiešām ir aizņemta tikai ar to! Un, lai atbildētu uz jautājumu, ko man nozīmē mīlestība, ir jāpadomā – ā, tiešām, eksistē arī kaut kas tāds? Negribu pārspilēt notiekošā nozīmīgumu, bet mana dzīve pašlaik ir tāda: ceļš uz teātri, teātris, teksts. Dēls. Ceļš uz teātri, teātris, teksts... Tu atrodiš tādā kā tunelī un ej uz priekšu.

Ko jūs darāt, kad izklūstat no sava darba un teātra tuneļa un jums ir vairāk brīva laika?

Man patīk lasīt, skatīties kino, iet uz teātra izrādēm un izstādēm, pastaigāties. Tagad, kad dzīvojam Jūrmalā, ir brīnišķīgi vakaros pastaigāties gar jūru. Man nav tāda viena hobija, un es neko nekolekcionēju. Patiesībā neesmu sevišķi interesants cilvēks!

Šis jautājums jums droši vien jau apnicis, un tomēr – ko jūs darāt, lai tik labi izskatītos?

Tā nu es te visu atklāšu! (*Smejas.*) Būtu muļķīgi teikt, ka neko nedaru, protams, daru. Man patīk dažādu veidu sportošana. Piemēram, pa ielu pārvietojos ar skrituļslidām, arī šeit, Rīgā. Jūsu pilsēta gan nav pārāk laba skrituļslidām, jo te daudzās vietās ir bruģis. Bet man tik un tā patīk, skrituļslidas ir mans taksometrs.

Ļoti banāla frāze, bet tā tiešām ir: man svarīgi, lai labi jūtos, un tad man šķiet, ka es labi izskatos. Varbūt tāpēc, ka man nav laika paskatīties spoguļi.

Ko jums vispār nozīmē laiks?

Laiks? (*Ieskatās pulkstenī.*) Ir jau bez piecpadsmit astoņi vakarā, un man gribas ēst! (*Smejas.*) Te tuvumā ir ļoti laba kebabu vietīņa, droši vien iešu uz to!

Kādos brīžos jūtaties vislaimīgākā?

Laime ir tik nosacīta lieta. Laimīga esmu, kad satieku kādu sev svarīgu cilvēku, ko sen neesmu redzējusi. Trīs dienas nebiju satikusi savu dēlu, un vakar, kad viņu atkal ieraudzīju, biju neizsakāmi laimīga! Zinu, ka drīz atbrauks mana mamma – par to esmu ļoti laimīga. Mana laime vienmēr saistīta ar cilvēkiem.

Kā jūs sapratāt, ka jums ir aktrises talants? Kurš jums pirmais to pateica?

Virdžīnija Zeani, Itālijas diva. Kad man bija četri gadi, Viļņas operā iestudēja operu *Madame Butterfly*, un Virdžīnija Zeani tajā dziedāja geišas *Cio cio san* lomā. Bet mana vecmāmiņa, būdama operas trupas vadītāja, izdomāja, ka *Cio cio san* dēls šajā izrādē jāspēlē man. Sākumā diva iebilda: nu ko jūs, tā taču ir meitene, te vajadzīgs zēns! Bet pēc tam viņa mani ļoti iemīloja. To visu gan neatceros, jo biju pārāk maza. Toties atceros daudz citas izrādes, kurās pēc tam piedalījos, – spēlēju cālēnu, kukaiņi un ko tik visu vēl ne! Tēloju gan velnu, gan eņģeli – velniņu *Faustā*, bet eņģeli *Dēmonā*. Spēlēju arī izrādēs *Dakteris Aikāsāp*, *Piķa dāma*. To, ka esmu talantīga, man neviens neteica, bet man ļoti gribējās būt aktrisei. Un šī vēlēšanās joprojām nav zudusi.

NACIONĀLAIS

Dzimusi vakardien

Garsons Kanins · Ināra Slucka

20., 27. maijs, 3. jūnijs

Bilētes: www.bilesuparadize.lv; www.teatris.lv

MELOM MEGA ORĶESTRIS 80 ČELLISTI

MEŽPARKA LIELAJĀ ESTRĀDĒ
16. JŪLIJĀ